

§ 40 Pride-rörelsen

KARIN JANFALK:

Ordförande! Var stolt att du är människa. Var stolt att du är kvinna, man, annat. Var stolt för att du kan använda pronomenet hon, han eller hen. Var stolt över att du kan älska, att du kan ha glädje av din kropp oberoende av vilken sexuell läggning du har.

Vänner! Alla människor vågar inte vara stolta över det. Har vi inte fått vara stolta över det, inte ens i våra kyrkliga sammanhang? För att alla människor ska kunna få vara stolta och glädja sig över sig själva som de är firas det nu Pride-manifestationer ut över vårt land. På många ställen är det en självklarhet för Svenska kyrkans församlingar att medverka vid de tillfällena för att stötta, stärka och ge kraft och mod. Också i andra länder kan man få inspiration och kraft och mod av att vi hos oss tydligt vill stå upp. Det är en självklarhet att Svenska kyrkan ska engagera sig i detta ut över vårt land, i våra stift och församlingar. Då kan vi väl vara överens om, att vi ska engagera oss i sådant som ryms inom det som är både lagligt och allt möjligt, i samförstånd och allt vad det är, så vi inte får den diskussionen.

Självklart vill jag då bifalla utskottets förslag i det här ärendet, som gäller motion 2017:146. Tack.

AXEL W KARLSSON:

Tack ska du ha, Karin. Ingenting av det du sa kan jag inte instämma i. Jag har motionerat om etisk vaksamhet när det gäller Pride-rörelsen. Jag menar naturligtvis inte bara Stockholms Pride-rörelse som är nämnd i utskottet, utan det gäller givetvis generellt. Jag menar att det finns problematiska aspekter. Det finns också, har jag förstått, inget intresse från kyrkomötet att gå in på dem speciellt i detalj. Jag ska därför begränsa mig till att nämna någon sådan aspekt.

Jag tycker i och för sig, att det är positivt att människor organiserar sig socialt utifrån intressen som de har. Det är inget fel i det. Samtidigt är det ju så att människan är en dubbelsidig varelse. Vi kan skapa något, socialt och på andra sätt, men vi har också en mörkare sida som egentligen går igen i alla rörelser, vilka du än vänder dig till, om det är demokrati eller miljörörelse eller kyrkan eller något sådant. Jag ska nämna en problematisk aspekt när det gäller den här Pride-rörelsen. Den har kopplats ihop med antisemitism eller judefientlighet på senare år. Trots att Israel är Mellanösterns kanske mest hbtq-vänliga land har det blivit så, eller kanske just därför. Det här ledde då till en debatt. Jag vill ge en eloge här till vår ärkebiskop, som tog upp dialogen med den israeliska ambassadören Bachmann och skrev ett ganska bra brev, där man klargör var Svenska kyrkans står och så vidare. Jag tror inte det är sista gången som det kommer att bli nödvändigt med sådana här klargöranden. Det är en debatt som kommer att fortsätta.

Det är problematiskt om man har ett helt okritiskt och distanslöst förhållande till en ny social rörelse som visar sig mäktig av flera olika skäl. Det har tidigare här talats om att ungdomar mår illa. Inte minst flickor mår dåligt. Vi har det här fenomenet könsdysfori. Jag påstår inte att det är Pride-rörelsens fel eller något sådant, men det finns bekymmer när det gäller normer som har att göra med konststillhörighet. Det kan finnas all anledning att undersöka det lite närmare.

Jag yrkar bifall till min motion 2017:146, även om den kommer att avslås. Sedan får diskussionen gå vidare. Tack.

JERRY ADBO:

Ordförande! Jag vill börja med att säga *happy Pride* till alla mina vänner i kyrkomötet. Tack också Karin för ett mycket bra inlägg, som jag delar till fullo. Jag vill också yrka avslag till motion 2017:146 och därmed bifall till utskottets förslag.

Runt om i världen idag förföljs, trakasseras, hotas, misshandlas, kränks, diskrimineras och dödas människor. Det här sker varje dag och enbart på grund av att de försöker leva sina egna liv, enbart för att de är som de är. Det är förbjudet med samkönade relationer i drygt 70 länder i världen idag, och i 13 av de länderna är homosexualitet eller homosexuella handlingar belagda med dödsstraff. I Europa finns tack och lov inget sådant land som helt kriminaliserar samkönade relationer eller äktenskap, men det finns två länder, Litauen och Ryssland, som förbjuder så kallad propaganda riktad mot unga. Det är lite grand det som vi kan läsa i Axels motion. Detta vänder jag mig alltså emot.

Hbtq-personer världen över organiserar sig just därför i olika föreningar och organisationer för att tillsammans kämpa för sina mänskliga rättigheter. Det firas Pride över hela världen som en stolt manifestation. Det är just vad begreppet Pride betyder, stolt. Det springer ur en Stonewall-rörelse i New York som en protest mot polisens och andras våldsamma inställning mot just homosexuella män. Man skanderade till exempel: *We are here, we are queer, get used to it*. Det är alltså inget konstigt att dessa parader eller Pride-festivaler firas. De Pride-parader som arrangeras manifesterar också rätten att vara just den man är. Och man använder också ofta normutmanande uttryck som en del i den här frigörelsekampen.

Axel talar i sin motion om något slags homosexuell praxis. Jag undrar vad en homosexuell praxis är för någonting. Jag har till exempel aldrig hört talas om någon heterosexuell praxis, så vad skulle det kunna vara. Ett annat bättre begrepp torde ju då vara att prata om normer i stället, och i vårt land finns ju en heterosexuell norm. Det är den normen som förtrycker människor som inte definierar sig som just heterosexuella och därför faller utanför normen. Hela samhället vilar på och är konstruerat efter den heterosexuella normen. Den normen luckras emellertid upp successivt, men det tar tid. En förändrad äktenskapsbalk och en ändrad vigselordning i Svenska kyrkan är bara ett exempel på detta. Stegvis öppnar vi upp för ett mera öppet och mer inkluderande samhälle, där vi inte gör skillnad på människor och där vi inte värderar människors kärlek och samlevnad olika. Motionären säger ju att det är bra att den som värdesätter sex med det egna könet har intresseorganisationer, egen flagga med mera men missar samtidigt att det inte enbart är homosexuella personer som bildar och ingår i samma föreningar. Det vedertagna begreppet hbtq-personer innefattar ju som bekant homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck och identiteter. Den heterosexuella normen samverkar ofta med en mansnorm och förtrycker inte bara homosexuella personer.

En människa kan inte tas ifrån sin identitet och inte heller sin könsidentitet. Personer som upplever sig tillhöra ett annat kön, flera kön eller inget kön alls har själva rätt att definiera sin könstillhörighet och sin identitet. Det här handlar inte om någon könsförvirring, som motionären talar om, utan just om rätten att få leva som den man är och som man själv uppfattar sig, fri från olika könsstereotypa normer som både reproduceras, appliceras, överförs, påförs och förstärks i och av den sociala miljön. Ingen människa kan anses ha rätten att kränka den rätten till sin egen identitet.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Det är så här det brukar låta. Som sagt var är det mycket som jag kan hålla med om, men jag menar fortfarande att det finns problematiska inslag, bland annat det enorma, närmast totalitära tryck som finns på den här rörelsen. Det gör att folk inte vågar ha någon annan uppfattning. En präst som skriver någonting i en tidning får sparken och så vidare. Några tyckte det var bra med mamma, pappa, barn och satte upp affischer om det i tunnelbanan. De revs ner direkt. Vad det inte den där Pride-rörelsen som låg bakom det eller i varje fall närstående kretsar? Jag menar fortfarande att det finns problematiska inslag i den här stora rörelsen som vi har sett. Det finns anledning till vaksamhet så att vi inte spårar ur.

JERRY ADBO (REPLIK):

Det här är väldigt intressant. Dels skriver du så här i din motion att ”jag själv personligen har ingenting emot en tolerant inställning för de homosexuella”. Det där får jag möta väldigt ofta i samhällsdebatten och överallt där jag befinner mig. ”Jag har inget problem.” Det är ungefär som att ”jag är inte rasist, men ...” Precis som att det skulle förväntas att det här är en abnorm och som vi alla ska ha en avog inställning till. Men det du säger i din motion visar ju just på en helt annan inställning. Vad är det du menar egentligen? Vad är det för delar som är osmakliga, obscena och anstötliga? Vilka tendenser är det som framstår som just negativa, farliga och problematiska som har med Pride-rörelsen att göra? Det skulle jag vilja att du definierar lite närmre. Du säger att du inte kan göra det i talarstolen. Det tycker jag är fejt. Om du uttalar dig på det sättet genom den här motionen, då önskar jag också att du står upp för dina värderingar och presenterar dem för oss.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Jag har sagt några exempel, men jag är inte rädd för det. Jag har som sagt var tagit flera exempel och fler finns det. Den här totalitära tendensen som många människor upplever tycker jag man ska se upp med, det som alltså många människor upplever när man påprackas den här Pride-flaggan som hänger en vecka och hänger över nationaldagen. Alla människor tycker det är osmakligt att se bilder av herrar med nakna rumpor när det är barn i närheten. Det finns många sådana exempel på saker som är minst sagt problematiska.

Nu är inte opinionsläget det att man vill eller tar den här diskussionen, men förr eller senare kommer vi dithän, det är jag fullständigt övertygad om. Tack.

JERRY ADBO (REPLIK):

Axel verkar inte ha förstått vad Pride-flaggan symboliserar riktigt. Det kan jag upplysa honom om sedan. Den står bland annat väldigt mycket för mångfald. Men att du nämner detta att se nakenhet och så vidare offentligt, när får vi inte se det? Det här är ju bara att koppla samman med en feministisk kamp och en feministisk syn också på hur samhället är strukturerat med en mansnorm. Slå till exempel upp en reklamaffisch, vi har haft reklampelare och så vidare. Ska vi acceptera även det? Det här handlar om människors frigörelse för rätten att vara den man är och inte, som du också antydde i din motion, att man skulle välja att bli homosexuell eller bisexuell. Hur många i den här salen är det till exempel som har valt att vara heterosexuella? När gjorde ni det valet? Vad var ni innan ni gjorde det valet? Detta är alltså ingenting man väljer utan någonting man är, och jag kräver liksom många andra i den här Pride-rörelsen att få vara den jag är.

MARJA SANDIN-WESTER:

Hej kyrkomötesvänner! Jag ska tala för utskottet när det gäller motion 2017:146 kring Pride-rörelsen och kan börja med lite bakgrund. Stockholm Pride, om vi tar den som exempel, är alltså nordens största Pride-festival sedan 1998 och arbetar för att synliggöra hbtq-frågor och skapa en frizon för homosexuella, bisexuella, trans- och queerpersoner och de könsuttryck som finns inom hbtq-rörelsen. Alla som arbetar i Pride-rörelsen arbetar ideellt. Det är ingen som tjänar några pengar på att den finns utan det är helt ideellt. Det är flera stift och församlingar som har valt att medverka under Pride-festivalen. Jag kan tala för Stockholm för jag kommer från Stockholm. I de församlingar och också i de stift som på olika sätt har valt att medverka i Pride-festivalen uppfattas den som väldigt glädjefylld och som en färgglad manifestation av kärlek och frihet samt som en demonstration för allas rätt att älska den man vill.

Eftersom jag talar för utskottet är vårt förslag att avslå motion 2017:146. Utskottet menar att det är bra och viktigt, att Svenska kyrkan engagerar sig för att stärka hbtq-personers rättigheter. Utskottet poängterar, att Svenska kyrkans engagemang i Pride är betydelsefullt även i en internationell kontext, där många hbtq-personer upplever diskriminering och hot.

Därför har vi alltså föreslagit ett avslag på motion 2017:146. Tack för mig.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Ordförande! Som sagt är det bara så här det låter. Det är intressant, att just denna fråga har blivit en av Svenska kyrkans absolut viktigaste frågor. Om bara det tycker jag man kan fundera lite grand, om hur det förhåller sig till korsets kärlek. Skymms det eller kommer korsets kärlek till uttryck i de här sammanhangen?

Sedan detta med att välja och inte välja. Ni får gärna informera mig mer om regnbågsflaggan. Det finns säkert en del som jag kan lära mig där. Men jag talar ju också med homosexuella människor och frågar dem. Det är många som jag frågar så här: "Kan du aldrig bli kär i någon av motsatta könet?" Det medger de flesta att de kan bli. Sedan är det ju frågan så att säga på vilken eld man lägger veden. Jag tror att detta med att alla liksom är förutbestämda till att bli det ena eller det andra inte är riktigt så enkelt. Tack.

MARJA SANDIN-WESTER (REPLIK):

Vi kan bara gå till vad kyrkan står för. Kyrkan står för kärlek till alla människor, alla människors lika rättigheter, alla människors rätt att älska den de vill. Det är det vi står för och det är därför som vi också stöttar Pride-festivalen. Jag kan inte se det som du. Jag kan inte se vad det skadliga skulle vara i att människor får älska den de vill.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Jag ställer fortfarande frågan. Hur förhåller sig detta till korsets kärlek? Finns det inte en risk att det här väldiga engagemanget för Pride skymmer korsets kärlek? Det är ju en annan art av kärlek. Jag tycker det finns ett behov av att klargöra detta och det finns annat också som behöver klargöras. Men som sagt var kommer vi inte att göra det idag. Livet går vidare och debatten kommer att gå vidare. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 107.